

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Simon József jogtanácsos (....) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, a Miskolci 10. számú Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Guba Zoltán ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (....) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve (....) III. rendű, IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe) IV. rendű, dr. V.rendű alperes neve (V.rendű alperes címe) V. rendű, VI.rendű alperes neve (VI.rendű alperes címe) VI. rendű, VII.rendű alperes neve (VII.rendű alperes címe) VII. rendű, VIII.rendű alperes neve (VIII.rendű alperes címe) VIII. rendű, IX.rendű alperes neve (....) IX. rendű, X.rendű alperes neve (X.rendű alperes címe) X. rendű, XI.rendű alperes neve (XI.rendű alperes címe) XI. rendű és XII.rendű alperes neve (....) XII. rendű alperesek ellen tálmánybitorlás iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 30. napján kelt 3.P.24.614/2010/12. sorszámú ítélete ellen az alperesek 14. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta - tárgyaláson kívül - az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Köteles a felperes 15 napon belül az egyetemlegesen jogosult alpereseknek 55 000 (Ötvenötezer) forint elsőfokú és 48 500 (Negyvennyolcezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 18 000 (Tizennyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a ... és a ... lajstromszámú szabadalmakkal kapcsolatos szabadalmasi jogok a bejelentés napjára visszaható hatállyal a felperest illetik meg. Az ezt meghaladó keresetet elutasította és kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 400 000 forint perköltséget.

Ismertette, hogy a felperesi gyógyszergyártó gazdasági társaság fő profilja gyógyszerhatóanyagok, különösen morfin-alkaloidok, kodein és származékainak gyártása. Az I-V., valamint VII-XI. rendű alperesek, és T... Gy...né - a VI. és a XII. rendű alperesek jogelődje -, a műszaki megoldások kidolgozásának idején a

felperes munkavállalói voltak. Az I., a II., a III., a IV., az V. és a XI. rendű alperesek ... 11-én .../97. számon „Újítási javaslat” megjelölésű iratot nyújtottak be a felpereshez, amelynek témája a „Társalkaloidok kinyerésére” címet viselte. Az I., a II., a VII., a VIII., a IX., a X. és a XI. rendű alperesek és T... Gy...né ... 2-án .../98. számon ugyancsak „Újítási javaslat” megjelölésű iratot nyújtottak be a felpereshez „Membránszűrés alkalmazása” címmel. Mindkét újítási javaslat előoldalának fejlécén szerepelt a következő figyelmeztetés: „Az újítási javaslatban leírt eljárás alapján találmányi bejelentés tervezetet kívánunk összeállítani, ezért kérjük bizalmasan kezelni.”. A javaslatok utolsó lapján pedig „Az újítási javaslatban leírt eljárás alapján találmányi bejelentés tervezetet kívánunk összeállítani” szöveg volt látható, amelyet az ... 11-ei újítási javaslaton arra való utalás egészített ki, hogy a találmányi bejelentés tervezetet a debreceni K... L... Tudományegyetemen történő felülvizsgálatot követően kívánják összeállítani. A felperes az újítási javaslatokat naplózta, üzemésítette és használatba vette.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy az alperesek 1999. november 4-én a felpereshez intézett levelükben emlékeztettek arra, hogy az újítási javaslatokban már nyilatkoztak, miszerint a javaslatokat a technika állását tükröző szakirodalmi rész, valamint a példa- és igénypont sorozattal történő kiegészítés után szabadalmaztatni kívánják. Kérték a felperes nyilatkozatát, hogy a szolgálati találmányra igényt tart-e, illetve mint alkalmazotti találmányt kívánja-e a javaslatokat hasznosítani. A felperes a levélre nem nyilatkozott.

Az I., a II., a III., a IV., az V. és a XI. rendű alperesek a ... lajstromszám alatt ... 15-ei elsőbbséggel oltalmat kaptak az „Eljárás ópiumalkaloidok elválasztására”, az I., a II., a VII., a VIII., a IX., a X. és a XI. rendű alperesek és T... Gy...né, valamint a XII. rendű alperes a ... lajstromszám alatt ... 5-ei elsőbbséggel az „Eljárás ópiumalkaloidok kinyerésére alkalmas oldatok előállítására” című, szabadalomra kaptak oltalmat.

A felek között az újítási díjjal kapcsolatos jogvitát a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.P.21.157/2003/39. számú jogerős ítéletével elbírálta. Ebben a perben kirendelt Iparjogvédelmi Szakértői Testület a ... lajstromszámú szabadalmat a .../97. számú újítási javaslattal, a ... lajstromszámú szabadalmat a .../98. számú újítási javaslattal összevetve arra a következtetésre jutott, hogy az újítási javaslatok tartalmazzák a szabadalmi oltalom alatt álló találmányok műszaki megoldásának összes lényegi elemét.

A jelen per előzménye az volt, hogy az alperesek a szabadalmaik hasznosítása alapján az őket megillető díj iránt 2008-ban pert indítottak a felperes ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság előtt. A perben a felperes találmánybitorlás megállapítása iránti viszontkeresetet terjesztett elő, amelynek elbírálására a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróságot jelölte ki.

A felperes pontosított keresetében a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 34. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy a ... és a ... lajstromszámú szabadalmak tekintetében az alperesek találmánybitorlást

követtek el, továbbá kérte, hogy jogosítsa fel arra, hogy a szabadalmi jogának a lajstromba való bejegyzését kérje a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától. Érvelése szerint a korabeli hatályos újítási jogi jogszabályok szerint megtörtént átadás és hasznosítás értelmezhető az újításokon való „tulajdonszerzés”-nek, vagyis az alperesek az elsőbbség napján a szabadalmaikkal már nem rendelkeztek. Előadása szerint az újításokat a bejelentés megtételekor már több mint egy éve alkalmazta, azokat üzemi titokként kezelte, de nem fűződött érdeke a szabadalmi bejelentések megtételéhez.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták, mert álláspontjuk szerint fogalmilag kizárt, hogy találmánybitorlást valósítottak volna meg, mivel az újítások szerzői, illetve a találmányok feltalálói ők maguk voltak. További hivatkozásuk szerint már az újítási javaslatok megtételekor jelezték, hogy találmányi bejelentési tervezetet kívánnak összeállítani. További hivatkozásuk szerint 1999. november 4-én nyilatkozattételre szólították fel a felperest, hogy a szolgálati találmányra igényt tart-e, illetve mint alkalmazotti találmányt kívánja-e hasznosítani az alperesi javaslatokat, de a felperes erre nem válaszolt. Emiatt terjesztették elő maguk a szabadalmi bejelentést.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben találta alaposnak.

Ismertette az Szt. 34. §-át és 8. §-ának (1) bekezdését, és e rendelkezések tükrében vizsgálta a kereset megalapozottságát. Úgy foglalt állást, hogy a találmánybitorlás az Szt. 34. §-a alapján nem valósult meg. Kifejtette, hogy a bíróságnak tartalmilag azt kellett eldöntenie, vajon az alperesek szabadalmi bejelentését akadályozta-e a felperesnek a találmányokon fennálló rendelkezési joga, vagyis kit illetnek meg az újítási javaslatokban feltárt műszaki megoldások, amelyek - nem vitásan - rendre azonosak a szabadalmak tárgyát képező műszaki megoldásokkal. A felperes tehát valójában szabadalmi jogait kísérelte meg érvényesíteni, de tévesen jelölte meg az Szt. 34. §-át, mert keresete valójában az Szt. 8. §-ának (2) bekezdése szerinti per lefolytatására irányult.

Mivel pedig az EBH2004. 1143. számú elvi határozat értelmében - feltéve, hogy rendelkezésre állnak a szükséges tények, bizonyítékok - a bíróság jogszerűen minősítheti a jogviszonyt a féltől eltérően, a keresetet az Szt. 8. § (2) bekezdése, valamint az újításokról szóló jogszabályok és az Szt. egyéb rendelkezései alapján bírálta el.

Az újításokról szóló 78/1989. (VII.10.) MT rendelet 2. §-a és az ezt követően hatályba lépett 63/1998. (III.31.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, továbbá az Szt. 1. § (1) bekezdése, 11. § (1) és (2) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy - mivel az alperesek újítási javaslatokat adtak át -, az eset összes körülményeit mérlegelve, a felperestől nem volt elvárható, hogy a megoldásokat találmányi javaslatként kezelje. Ezért nem mulasztott, amikor nem tett az Szt. 11. § (2) bekezdésében írt írásos nyilatkozatot, illetve ésszerű időn belül nem élt szabadalmi bejelentéssel.

A bíróság nem fogadta el azt az alperesi érvelést, hogy a díj-perben beszerzett szakértői vélemény már állást foglalt abban a kérdésben, hogy a felperest milyen kötelezettség terhelte volna a javaslatok átadását követően.

Rámutatott arra is, hogy a találmány és az újítás között az a lényeges különbség, hogy találmány esetén a műszaki megoldás abszolút újdonságára van szükség, míg újítás esetében elég, ha a megoldás az ún. üzemi újdonság követelményének eleget tesz. Az adott esetben mindkét műszaki leírás kizárólag az újítás definíciójának szellemében ismerteti a megoldásokat, tehát nem lehet arra következtetni, hogy az alperesek találmányt kívántak volna megismertetni a felperessel. Jelenőséget tulajdonított annak is, hogy az alperesek a javaslat átadásakor nem tárták fel a találmányi javaslatot a felperesnek és az átadáskor még maguk sem voltak biztosak abban, hogy az újításként ismertetett megoldás színvonala eléri-e a szabadalmaztatható találmányét, hiszen maguk is szükségesnek tartották a felülvizsgálatot.

Arra a következtetésre jutott, hogy - mivel az alperesek újítási javaslataikat a felperes munkavállalóiként a felperes tevékenységével összefüggésben, annak eszközeivel alkották meg és részére újítási javaslatként adták át -, a felperes a .../97. számú újítás esetében a rendelkezési jogot, míg a .../98. számú újítás tekintetében a hasznosítás és a hasznosításra való átadás jogát szerezte meg. Pontatlannak tekintette azt a felperesi érvelést, amely „tulajdonjog”-ra vonatkozott. Kiemelte, hogy a kifejtettel ellenkező jogi álláspont mellett olyan helyzet keletkezhetne, hogy ugyanazon műszaki megoldás újításként és szabadalomként más-más személyeket illet meg.

Kiemelte továbbá, hogy az alperesek díjazása sem szenved csorbát, mert a felperes az Szt. 12. § (3) bekezdése alapján is köteles a találmányi díjigény megfizetésére és őt terheli a bizonyítás abban a tekintetben is, hogy az újításként hasznosított megoldás nem lenne szabadalmaztatható. A találmányi díj a találmány titokban tartásakor is jár a feltalálóknak az Szt. 13. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Nem tartotta azonban alaposnak a felperes lajstromozásra való feljogosítása iránti kereseti kérelmét, mert ennek egyrészt nincs jogszabályi alapja, de indokolatlan is, mert a felperesnek az Szt. 55. § (2) bekezdése értelmében anyagi joga, hogy a jogerős ítélet alapján kérhesse a jogutódlás tudomásul vételét a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától.

A pervesztes alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 24/2004. (VI.30.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint kötelezte perköltség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amely elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezésére és a per megszüntetésére, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására, harmadlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult.

A fellebbezés elsődlegesen arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság tévesen választotta meg a vizsgálódás körét, amikor olyan kereseti kérelem vonatkozásában folytatott le eljárást és hozott ítéletet, amely a kereseti kérelem tárgyában ugyanezen felek között a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság előtt a per 2007. november 22-e óta folyamatban van. Hangsúlyozta, ott a jelen per felperese viszontkereset címén eredetileg annak megállapítását kérte, hogy a perbeli szabadalmak tulajdonjoga őt illeti meg. Hasonló előadást tett a 2008. december 11-én érkezett iratában és további beadványaiban is. Ebben az esetben a keresetlevelet a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja értelmében idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, az eljárás későbbi szakaszában a Pp. 157. § a) pontja alapján a pert meg kell szüntetni.

Sérelmezték azt is, hogy az elsőfokú bíróságnak az ügyben nem is volt illetékessége, ennek ellenére ítéletet hozott. Amennyiben ugyanis a bíróság illetékességét nem az általános szabályok határozzák meg, hanem kizárólagos illetékességről van szó, akkor a bíróság csak az illetékességét megalapozó jogcím vonatkozásában járhat el.

Az ítéletet érdemben is alaptalannak tartották, rámutatva arra, hogy amikor az alperesek a felperes állítását vitatták, a fennálló bizonytalanságot a felperes terhére kellett volna értékelni.

Fellebbezésük kiegészítésében vitatták azt a ténymegállapítást, hogy a felperes szabadalmi ügyvivője és a feltalálók közösen dolgozták ki a szabadalmi bejelentést, a tényeknek az felel meg, hogy az újítási javaslatot átvették, naplózták, de a cég egyszemélyes vezetője döntött arról, hogy a megoldás szabadalmaztatásra bejelentik-e vagy sem. Megismételték, hogy az elsőfokú bíróság indokolásával ellentétesen nem mérlegelte az összes körülményt, nem értékelte az újítási javaslatok fejrészén és végén lévő figyelmeztetést sem. Az ítélet figyelmen kívül hagyta a szakvéleménynek azt a megállapítását is, hogy az újításként való ismertetés mindenben megfelelt a találmány ismertetésére előírt kritériumoknak, mert az Szt. nem várja el a feltalálóktól, hogy a komplett szabadalmi bejelentést megtegyék.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a találmányokon fennálló „rendelkezési jog”-gal kapcsolatban bizonyítást nem folytatott le, így amellet, hogy a tényállás nem valós, még megalapozatlan is. Jogilag sem értelmezhető, hogy a 63/1998. (III.31.) Korm. rendelet 4. §-ában írt hasznosítási jog valóban rendelkezési jogot jelentene. Megemlézték továbbá, hogy az előzményi perben a szakértő részletesen vizsgálta az egyes munkaköri leírásokat és megállapította, miszerint nem bizonyítható a munkaköri kötelezettség körében történő munkavégzés, sőt egyes munkaköri leírások nem is a perbeli időpontra vonatkoztak.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

Indítványozta viszont az ítélet indokolásának kiegészítését. Egyetértve azzal a megállapítással, hogy jogutódlás folytán az alperesek már nem rendelkeztek

jogosítvánnyal az azonos műszaki megoldásra való szabadalmi bejelentés megtételére, az elsőfokú bíróságnak az Szt. 8. § (1) és (2) bekezdése és 34. §-a alapján azt is meg kellett volna állapítani, hogy a szabadalom a felperest illeti meg. További érvelése szerint az adott esetben titkos hasznosítás folyt, és a .../97. számú újítási javaslatban kifejezett hivatkozás történik a K... L... Tudományegyetem szakértőivel történő konzultációra. Az alperesek nem jártak el gondosan, amikor az évekig tartó hasznosítás közepette tették fel a felperesnek azt a kérdést, hogy igényt tart-e a megoldásra.

Visszautasította azt az állítást, hogy 63/1998. (III. 31.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése szerinti 90 napos határidőt nem tartotta volna be, mert a megoldásokat az ismertetéssel párhuzamosan üzemésítette. Vitatta az alpereseknek a rendelkezési joggal kapcsolatos, valamint a hasznosítási jog átadásával kapcsolatos érveit is.

Az alperesek újabb beadványukban észrevételezték, hogy a felperes tartalmilag ellenkérelem keretében az ítélet megváltoztatását kéri, illetve csatlakozó fellebbezést terjeszt elő, ezért kérték ennek eljárásjogi feltételei ellenőrzését is.

A másodfokú bíróság előre bocsátja, hogy a felperes tartalmilag fellebbezési kérelmet magában foglaló fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, ezért vizsgálni kellett, hogy a beadványt lehet-e csatlakozó fellebbezésnek tekinteni. Mivel a felperes a Fővárosi Ítéltáblának a Pp. 244. § (1) bekezdésében foglaltakra felhívó végzését 2011. május 30-án vette kézhez, ehhez képest az ellenkérelmet 2011. június 7-én - tehát a törvényben írt 8 napon belül - terjesztette elő, következésképp beadványát csatlakozó fellebbezésnek, mégpedig a Pp. 244. § (4) bekezdése szerinti „önálló” csatlakozó fellebbezésnek kell tekinteni. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az ellenkérelmet csatlakozó fellebbezésként bírálta el.

A fellebbezés alapos, a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

Az alperesek elsődleges fellebbezési kérelme folytán a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy indokolt-e a Pp. 157. § a) pontja alapján - ítélt dologra tekintettel - a per megszüntetése. Az alperesi hivatkozás szerint ugyanis az elsőfokú bíróság olyan kereseti kérelem tekintetében folytatott le eljárást és hozott ítéletet, amely a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság előtt folyó per tárgya. Ez az érvelés nem volt osztható.

A Fővárosi Ítéltábla beszerezte a jelen per alperesei által a jelen per felperese ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság előtt szabadalmi díj és járuléakai megfizetése iránt indított per iratait, és megállapította, hogy a jelen per előzménye az említett bíróság előtt indult perben a 2007. november 22-én az Szt. 10. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett viszontkereset volt. A viszontkereseti kérelem annak megállapítására irányult, hogy a perbeli két szabadalom tulajdonjoga nem a szabadalmasokat, hanem a jelen per felperesét illeti meg. A viszontkeresetet a megyei bíróság 2007. november 28-án meghozott, 2007. december 4-én jogerőre emelkedett 18. sorszámú végzésével áttette az Szt. 104. § (1) bekezdése szerinti

Fővárosi Bírósághoz. A negatív hatásköri és illetékességi összeütközés folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság a jelen kereset elbírálására a jelen ügyben eljáró Fővárosi Bíróságot jelölte ki. A most felülbírált ítélet a korábbi viszontkereset ügyében született. A Fővárosi Ítélet tábla a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság az előtte folytatódó díj-perben meghozott 6. P. 20.608/2008/140. szám alatt meghozott végzésével a per tárgyalását felfüggesztette a Fővárosi Bíróság - jelen ügyben felülbírálandó - P. 24614/2010. számú eljárásának, valamint a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt folyamatban lévő ... és ... számú szabadalmak megsemmisítése iránti eljárások és e közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti közigazgatási perek jogerős befejezéséig. E végzés másodfokú felülbírlata a Debreceni Ítélet táblán folyamatban van.

Ezekből az adatokból következik, hogy a viszontkereset áttétele folytán az adott esetben sem perfüggőségről, sem res iudicatá-ról nincs szó, tehát a per megszüntetése iránti elsődleges fellebbezési kérelem alaptalan.

A másodfokú bíróság ez előbbiektől függetlenül sem látta akadályát az ítélet érdemi felülbírlatának. Az alperesek ugyanis tévesen hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság illetékesség hiányában döntött. Az eljáró bíróság kijelölésére vonatkozó végzés tükrében nem volt akadály annak, hogy az elsőfokú bíróság az Szt. 104. § (1) bekezdése szerinti kizárólagos illetékessége által megszabott körben bírálja el a jogvitát.

A másodfokú bíróság a jogvitát a fellebbezési kérelem és a csatlakozó fellebbezési kérelem keretei között bírálta el, tehát felperesi fellebbezési kérelem hiányában nem volt érinthető a szabadalmi lajstromba történő bejegyzést elutasító kereseti kérelem.

Az ügy érdemét tekintve szem előtt kell tartani, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján helyesen vizsgálta, miként kell értelmezni a felperes keresetét. A felperes ugyanis találmánybitorlást állított, illetve arra hivatkozott, hogy „tulajdonjogának” megállapítását kéri. Az elsőfokú helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes lényegében azt sérelmezte, hogy az alperesek jogosulatlanul a saját személyükben tettek szabadalmi bejelentést, mert a szabadalmak valódi jogosultja a felperes.

Megalapozottan fejtette ki az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperesnek ezt az igényét nem az Szt. 34. § alapján lehet megítélni. Az Szt. 34. § bekezdése ugyanis úgy szól, hogy ha a szabadalmi bejelentésnek vagy a szabadalomnak a tárgyát jogosulatlanul másnak a találmányából vették át, a sértett vagy jogutódja követelheti annak megállapítását, hogy a szabadalom egészben vagy részben őt illeti meg, valamint kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. Nyilvánvaló, hogy nem arról van szó, hogy az alperesek az a felperes találmányából vették volna át a szabadalom tárgyát, hanem azt állítja, hogy ő lett volna jogosult a szabadalom bejelentésére.

Azonban tévedett, amikor a felek jogvitáját elbírálhatónak találta az Szt. 8. § (1)-(2) bekezdései szerint. A 8. § (1) bekezdése azt deklarálja, hogy kit kell

szabadalmasnak tekinteni. Kimondja, hogy a szabadalom a feltalálót vagy jogutódját illeti meg. Ezt a rendelkezést bontja ki a (2) bekezdés azzal, hogy, amíg jogerős bírósági ítélet vagy hatósági határozat mást nem állapít meg, azt a személyt kell igényjogosultnak tekinteni, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be. Ez utóbbi szabály arra az esetre vonatkozik, amikor ugyanazt a találmányt eltérő időpontban két vagy több személy jelenti be, és ilyenkor azt kell jogosultnak tekinteni, akinek a bejelentése korábbi elsőbbségű. A jelen esetben nem erről van szó.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen tette fel azt a kérdést, hogy akadályozta-e az alperesek bejelentését a felperes rendelkezési joga. Ennek megítélése azonban az Szt.-nek a szolgálati és alkalmazotti találmányra vonatkozó rendelkezései alapján lehetséges. Mivel a jogvita jelen szakaszában sem dönthető el, hogy az alperesek közül kinek (kiknek) volt munkaköri kötelezettsége a találmány tárgykörébe eső megoldások kidolgozása, teljes körűen szükséges ismertetni az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

Az Szt. 9. § (1) bekezdése értelmében szolgálati találmány annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége, hogy a találmány tárgykörébe eső megoldásokat dolgozzon ki. A 9. § (2) bekezdése szerint alkalmazotti találmány annak a találmánya, aki, anélkül, hogy ez munkaviszonyból eredő kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, amelynek hasznosítása munkáltatója tevékenységi körébe tartozik.

Az Szt. 10. § (1) bekezdése azt mondja ki, hogy a szolgálati találmányra a szabadalom a feltaláló jogutódjaként a munkáltatót illeti meg. A 10. § (2) bekezdésének első mondata alapján az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására. A munkáltató hasznosítási joga nem kizárólagos; a munkáltató hasznosítási engedélyt nem adhat. A hasznosítási jog a munkáltató megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a jogutódra száll át; egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át.

Az Szt. 11. § (1) bekezdése a feltaláló kötelességévé teszi, hogy a szolgálati és az alkalmazotti találmányt, megalkotását követően, haladéktalanul ismertesse a munkáltatóval.

A 11. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a munkáltató az ismertetés átvételétől számított kilencven napon belül köteles nyilatkozni arról, hogy a szolgálati találmányra igényt tart-e, illetve az alkalmazotti találmányt hasznosítani kívánja-e. A 11. § (3) bekezdése értelmében a munkáltató az alkalmazotti találmányt csak a feltalálónak a találmány nyilvánosságra hozatalához való jogával [7. § (7) bekezdés] összhangban hasznosíthatja. A 11. § (4) bekezdése szerint a szolgálati találmánnyal a feltaláló rendelkezhet, ha a munkáltató ehhez hozzájárul, vagy ha a munkáltató a (2) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét elmulasztja. A 11. § (5) bekezdése alapján az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót a munkáltató hasznosítási jogának terhe nélkül illeti meg, ha a munkáltató ehhez

hozzájárul, vagy ha a munkáltató a (2) bekezdés szerinti nyilatkozat megtételét elmulasztja.

Az Szt. 12. § (1) bekezdése előírja, hogy a munkáltató a szolgálati találmány ismertetésének átvételét követő ésszerű időn belül köteles szabadalmi bejelentést tenni; köteles továbbá az általában elvárható gondossággal eljárni a szabadalom megszerzése érdekében.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján azt kell vizsgálni, hogy az alperesek 1999. november 4-én kelt levele megfelelt-e a találmány Szt. 11. § (1) bekezdése szerinti megismertetésének. A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az újítási javaslat benyújtását egy illetve két évvel később megírt levél - az újítási javaslatok ismeretében is - alkalmas volt annak eldöntésére, hogy a felperes kíván-e élni a bejelentés lehetőségével.

Tény, hogy a felperes az előírt 90 napon belül nem nyilatkozott, szabadalmi bejelentést nem tett. Ebből az a következtetés adódik, hogy az alperesek jogszerűen jártak el, amikor saját személyükben jártak el a szabadalmak megszerzése érdekében.

Nem megalapozott az a felperesi érvelés, hogy a felperesek maguk is feltételeesen fogalmaztak a .../97 számú megoldás esetében. Ez még 1997-ben történt, amelyhez képest a perbeli levél két évvel későbbi.

A szabadalmi jogosultság keletkezése szempontjából annak sincs jelentősége, hogy az alperesek eredetileg újítási javaslatokat nyújtottak be - és hatályos újítási szabályzat hiányában, nem a szokványos rendben - újításaikat a felperes üzemésítette és újítási díjban is részesültek. Az újításra a gazdálkodó szervezetet megillető rendelkezési jog (78/1989. MT rendelet 5. §-a), illetve hasznosítási jog (63/1998. Korm. rend. 4. §-a) nem akadályozza a feltalálót abban, hogy a találmányra oltalmat kérjen a Szt. 11. §-ában írt eljárás lefolytatását követően.

Nem volt osztható az az ítélet indokolásában lévő okfejtés sem, hogy a felperestől az eset összes körülményei alapján nem volt elvárható, hogy az újítási javaslatokat találmányként kezelje. Kétségtelen, hogy az abszolút újdonság és az üzemi újdonság nem azonos. De azzal az érveléssel nem lehetett egyetérteni, hogy a felperes újításhoz való joga azért eredményezte a szabadalmi jogokat, mert ellenkező esetben más és más személyt illet az újítás és a szabadalom. Ennek a körülménynek nem ebben a perben és csak a peres felek egymáshoz való viszonyában van jelentősége: a szabadalmasokat a felperesi üzemben belül korlátozza az újítási jog, míg a felperesnek az üzemi hasznosításon kívüli jogviszonyokban figyelemmel kell lennie a szabadalmak tényére.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül elbírálva - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Ebből értelemszerűen következik, hogy nem tartotta teljesíthetőnek a felperesnek az Szt. 34. §-a felhívására vonatkozó csatlakozó fellebbezési kérelmét sem.

A perveztes felperest az egyetemlegesen jogosult alperesek javára a Pp. 78. §-a szerint elsőfokú perköltség viselésére kötelezte. Az alpereseket képviselő ügyvéd munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint - a 4/A. § alapján áfával növelten - állapította meg, amelyhez hozzáadta az egy tárgyaláson való részvétel miatt köztudomásúnak tekinthető útiköltséget.

A másodfokú eljárásban az alpereseknek járó költség viselésére kötelezés jogalapja a Pp. 239. §-a és 78. § (1) bekezdése. Ez az összeg tartalmazza az ügyvédi munkadíjat, amely az említett rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésén, valamint 4/A §-án alapszik, valamint a lerótt 36 000 forint fellebbezési illetéket.

A felperes csatlakozó fellebbezésnek minősülő „ellenkérelemre” le nem rótt 18 000 forint illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles az államnak megfizetni.

, 2011. november 15.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

